nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Van
Persoonsgegeven

Datum
2 juli 2025

Referentie
53178543

Bijlagen

Intern OCW afgestemd
FEZ

Interdepartementaal afgestemd
VWS

Reactie op het amendement van het lid Kostic c.s.

Aanleiding

Op 19 juni jl. is tijdens het debat over de voorjaarsnota amendement 36 725 VIII van het lid Kostiç c.s. ingediend. Op 1 juli 2025 heeft u dit amendement ontraden in het debat over de Eerste suppletoire begroting van OCW. Met bijgaande brief informeert u, mede namens de minister van VWS, de Kamer over de praktische consequenties van de toelichting van het amendement die zeer onwenselijk zijn. Donderdag 3 juli wordt er over het amendement gestemd en zodoende het verzoek deze brief 2 juli aan de Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met de inhoud van de brief, adviseer ik u de brief mede namens de minister van VWS te ondertekenen en vandaag aan de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

- De toelichting van het amendement vraagt "om te kiezen voor scenario 2 en alsnog uitvoering te geven aan de wens van de Tweede Kamer om het aantal proeven op niet-humane primaten (NHP) zo snel mogelijk, en veilig, af te bouwen".
- Het 'veilige' kader (dat is meegegeven vanuit de Kamer) is dat proeven met apen alleen afgebouwd kunnen worden, als dit geen gevolgen heeft voor het onderzoek dat strikt noodzakelijk is voor de bestrijding van levensbedreigende ziekten en uitbraken van infectieziekten die de volksgezondheid bedreigen.
- Het onderzoek van de commissie Bijker laat zien:
  - Alternatieve (proefdiervrije) modellen kunnen nu nog niet het volledige inzicht bieden in de complexe menselijke biologie en ziekteprocessen.
  - Onderzoek met NHP is daarom voorlopig nog noodzakelijk voor de bestrijding van levensbedreigende ziektes en uitbraken van infectieziekten die de volksgezondheid bedreigen.
  - De huidige fokkolonie is al relatief kleinschalig en kan niet veel verder worden teruggebracht, zonder gevaar op inteelt.
- Als het amendement wel wordt aangenomen betekent dit kiezen voor scenario 1 en niet voor scenario 2 zoals indieners aangeven.
- Het betekent dus ook accepteren dat:
  - op korte termijn de fokkolonie wordt opgeheven,

- wordt gestopt met noodzakelijk onderzoek tbv de pandemische paraatheid en de bestrijding van ernstige ziekten als dementie, Parkinsons, en multiple sclerose,
- Nederland sterk afhankelijk wordt van het buitenland voor onderzoek met NHP en we als land minder snel kunnen reageren op een nieuwe pandemie,
- we het risico lopen om goede onderzoekers, en essentiële kennis en ervaring verliezen aan het buitenland,
- we de ethische last exporteren naar plekken waar het voor apen vaak minder goed gesteld is met het welzijn dan in Nederland, en
- we in een ethisch lastig uitlegbare positie komen door geen NHP-onderzoek meer te doen, maar nog wel gebruik te maken van geneesmiddelen waarvoor in het buitenland proeven met NHP zijn uitgevoerd.

- 'Veilige afbouw' van de proefdierkolonie, zoals de indieners van het amendement beogen, is in deze vorm dus niet mogelijk.

- De brief eindigt met:
  - de grote welwillendheid bij het BPRC om ambitieus te zijn in de uitvoering van de motie Teunissen; die vraagt om een groter deel van de subsidie aan de ontwikkeling van proefdiervrije onderzoeks- en testmethoden te besteden.
  - dat over vijf jaar opnieuw een onafhankelijk onderzoek zal worden gedaan naar de mogelijkheid om het aantal proeven op NHP verder te verlagen, zonder dat dit gevolgen heeft voor het onderzoek dat strikt noodzakelijk is voor de bestrijding van levensbedreigende ziekten en uitbraken van infectieziekten die de volksgezondheid bedreigen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Persoonsgegevens van de opsteller van de nota zijn gelakt.